

Protokół ze spotkania Pani prof. Barbary Kudryckiej – Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z przedstawicielami Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” oraz Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego

**w sprawie
projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych***

w dniu 14 września 2011 roku

W spotkaniu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego uczestniczyli:

- I. Przedstawiciele Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”:
 - 1) Pan Edward Malec – Przewodniczący,
 - 2) Pani Grażyna Maciejko – Wiceprzewodnicząca Komisji ds. Plac,
 - 3) Pani Maria Sapor – Przewodnicząca zespołu do spraw PUZP,
 - 4) Pan Paweł Sobotko – Członek Rady,
 - 5) Pani Anna Reda – Specjalista KK NSZZ „Solidarność”;
- II. Przedstawiciele Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego:
 - 1) Pan Janusz Rak – Prezes,
 - 2) Pan Jan Sikorski – Członek,
 - 3) Pan Wit Majewski – Doradca prawny;
- III. Przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego:
 - 1) Pani prof. Barbara Kudrycka – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
 - 2) Pan prof. Witold Jurek – Podsekretarz Stanu,
 - 3) Pan prof. Zbigniew Marciniak – Podsekretarz Stanu,
 - 4) Pan Marek Kuciński – Dyrektor Generalny MNiSW,
 - 5) Pan Bartosz Loba – Rzecznik prasowy MNiSW, p.o. Szef Gabinetu Politycznego Ministra,
 - 6) Pani Michalina Wójcik – Dyrektor Departamentu Finansowania Szkół Wyższych,
 - 7) Pan Mariusz Lenard – Dyrektor Departamentu Legislacyjno-Prawnego,
 - 8) Pani Małgorzata Zarzycka – Radca prawny w Departamencie Legislacyjno-Prawnym;
 - 9) Pan Paweł Orzeszko – Radca prawny w Departamencie Legislacyjno-Prawnym;

10) Pani Anna Szymańska – Specjalista w Departamencie Finansowania Szkół Wyższych.

Pani prof. Barbara Kudrycka – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego powitała zgromadzonych na spotkaniu w sprawie złożonego przez Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność” projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*.

Następnie głos zabrał Pan Edward Malec – Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, który poinformował, iż związki zawodowe nie zgadzają się z przedstawionym w piśmie z dnia 8 września br. stanowiskiem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na temat zakresu przedmiotowego projektu złożonego przez KSN NSZZ „Solidarność” i zwróciły się w tej sprawie o opinię prawną do ekspertów. Ponieważ wspomniana opinia nie została jeszcze przygotowana, Pan Edward Malec zaproponował, by dyskusja w dniu 14 września 2011 r. obejmowała tylko te zagadnienia, co do których strony nie mają wątpliwości, iż mogą one zostać uregulowane w *Ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy dla pracowników uczelni publicznych*. W szczególności wskazał na kwestie płacowe – w tym na minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego pracowników uczelni publicznych – oraz wyraził opinię, iż propozycje minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego przedstawione w projekcie *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych* są ponaddwukrotnie wyższe niż zawarte w projekcie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej. Ponadto zdaniem Pana Edwarda Malca w latach 2007–2015 faktyczna i projektowana inflacja prawdopodobnie przekroczy 30% (a o tyle zgodnie z wyżej wymienionym projektem rozporządzenia mają wzrosnąć w l. 2013–2015 minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego pracowników uczelni publicznych), stąd w przekonaniu Przewodniczącego KSN NSZZ „Solidarność” propozycje podwyżek zawarte w projekcie rozporządzenia MNiSW w optymistycznym wariacie zrównoważą inflację w omawianym okresie czasu. Pan Edward Malec zauważył również, iż planowana w projekcie rozporządzenia MNiSW podwyżka płac dotyczy minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego pracowników uczelni publicznych i jego zdaniem w bardzo niewielkim stopniu może ona przełożyć się na zwiększenie średnich wynagrodzeń pracowników. W przekonaniu KSN NSZZ „Solidarność” zaproponowane przez stronę związkową podwyżki zagwarantują wzrost średniej płacy pracowników uczelni publicznych. Kończąc swoją wypowiedź, Pan Edward Malec podkreślił, iż podpisanie rozporządzenia w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej strona związkowa odebrałaby jako dobry sygnał od rządu do prac nad projektem ponadzakładowego układu zbiorowego. Z kolei niepodpisanie ww. rozporządzenia związki zawodowe odbiorą jako zły sygnał co do rzeczywistych intencji strony rządowej w powyższej sprawie.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, zauważyła, iż stanowisko związków zawodowych jest niezrozumiałe, ponieważ z jednej strony krytykują one treść projektu rozporządzenia *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej*, a z drugiej strony oczekują doprowadzenia do jego podpisania. W związku z powyższym pojawia się pytanie, czy związki zawodowe popierają podpisanie ww. rozporządzenia, czy też wolą raczej negocjować ponadzakładowy układ zbiorowy pracy, który zupełnie inaczej określałby zasady wynagradzania pracowników uczelni publicznych. Zauważyła ponadto, iż – w związku z oczekiwaniem na analizę ekspertów, o której wcześniej była mowa – strona związkowa nie przedstawiła jeszcze swojego stanowiska w sprawie zakresu przedmiotowego projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*.

Pan Edward Malec, Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”, powtórzył, iż strona związkowa nie zgadza się ze stanowiskiem MNiSW dotyczącym ograniczonego zakresu przedmiotowego ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych, ale zaproponował wyłączenie z dzisiejszych obrad tego zagadnienia i przedyskutowanie kwestii płacowych. W szczególności związki zawodowe są zainteresowane rozważeniem możliwości odmiennego uregulowania w ponadzakładowym układzie zbiorowym minimalnych stawek wynagrodzeń zasadniczych zawartych w projekcie rozporządzenia *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* i znalezieniem rozwiązania pośredniego pomiędzy propozycjami przygotowanymi przez MNiSW oraz przez KSN NSZZ „Solidarność”.

Pan Janusz Rak, Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego, poparł wystąpienie Przewodniczącego KSN NSZZ „Solidarność”. Nawiązał do treści art. 152 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), zgodnie z którym ponadzakładowy układ zbiorowy pracy dla cywilnych pracowników uczelni publicznych określa sprawy, o których mowa w art. 151 ust. 1 tej ustawy, a więc zagadnienia uregulowane obecnie w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 r. *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* (Dz. U. Nr 251, poz. 1852, z późn. zm.). Zdaniem Pana Janusza Raka zakres przedmiotowy ponadzakładowego układu zbiorowego pracy, który reguluje stosunki pomiędzy pracodawcą a pracownikiem, nie może ograniczać się tylko do wyżej wskazanych spraw. Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP szczególnie podkreślił brak w treści art. 152 ust. 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* zastrzeżenia „wyłącznie”. W związku z powyższym wyraził przekonanie, iż pewne sprawy, które tradycyjnie ujmowane są w ramach układów zbiorowych, jak np. wysługa lat czy urlopy, powinny znaleźć się również w ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy, obejmującym pracowników uczelni publicznych. Podkreślił ponadto, iż – tak jak KSN NSZZ „Solidarność” – Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP czeka na opinię ekspercką, dotyczącą interpretacji art. 152 ust. 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*, dlatego aktualnie proponuje prowadzić rozmowę o części projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni*

publicznych poświęconej wynagrodzeniom. Pan Janusz Rak zauważył, iż projekt rozporządzenia w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej realizuje postulat dotyczący wzrostu – finansowanego ze środków pochodzących z budżetu państwa – wynagrodzeń pracowników uczelni publicznych, o który związki zawodowe walczyły od dawna. Jednocześnie wyraził opinię, iż zaproponowane w projekcie rozporządzenia minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników uczelni publicznych są zbyt niskie w stosunku do wynagrodzeń w innych grupach zawodowych oraz że podniesienie minimalnych stawek wynagrodzeń zasadniczych doprowadzi do „spłaszczenia” kwoty wynagrodzeń, którą zapewnia państwo. Wskazał ponadto na możliwość [na podstawie art. 151 ust. 8 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym] przeznaczenia przez uczelnię dodatkowych środków na zwiększenie wynagrodzeń, jeśli uczelnia posiada na ten cel środki pochodzące spoza budżetu państwa, np. z realizacji programów unijnych lub ze współpracy z przemysłem. Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP zaznaczył, iż stronie związkowej zależy na zagwarantowaniu realizacji interesów wszystkich pracowników uczelni publicznych tak, aby ich minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego były godziwe. Ponadto zdaniem Pana Janusza Raka na sfinansowanie propozycji wzrostu minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego zawartych w projekcie rozporządzenia MNiSW będzie potrzebne ok. 40–50% środków przewidzianych na ten cel. Środki na podwyżki wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym zostały również uwzględnione w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2011–2014. Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP wyraził opinię, iż w praktyce oznaczać to może co najmniej dwukrotnie wyższy wzrost wynagrodzeń w grupach niż gdyby brać pod uwagę wyłącznie propozycje wzrostu minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego wynikające z projektu rozporządzenia. Wobec powyższego zdaniem Pana Janusza Raka możliwe jest podniesienie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego pracowników uczelni publicznych. Zauważył ponadto, iż w obecnym stanie prawnym nauczyciel stażysta w oświacie ma zagwarantowane wyższe wynagrodzenie zasadnicze niż minimalna stawka wynagrodzenia zasadniczego asystenta przewidziana w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, zauważyła, iż, mówiąc o Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2011–2014, należy wziąć pod uwagę, że zagwarantowane w nim środki dotyczą wydatków na edukację jako całości, a nie tylko wydatków na szkolnictwo wyższe. Zapewniła jednocześnie, iż MNiSW zależy, by zaplanowane w projekcie rozporządzenia podwyżki dla pracowników uczelni publicznych – które projektowano przy uwzględnieniu bardzo trudnej sytuacji budżetu państwa – stanowiły *minimum minimorum*. Nie oznacza to, że MNiSW nie będzie walczyło o stopniowe zwiększanie płac tej grupy pracowników. Odnosząc się natomiast do innych kwestii poruszanych przez przedmówców, zwróciła uwagę, że dopóki nie zostanie ustalony zakres przedmiotowy przyszłego ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych, trudno jest dyskutować o projekcie złożonym przez KSN NSZZ „Solidarność”. Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka powtórzyła, iż zdaniem MNiSW w ponadzakładowym układzie

zbiorowym pracy dla pracowników uczelni publicznych można uregulować wyłącznie sprawy, o których mowa w art. 151 ust. 1 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Podkreśliła, iż w art. 152 ust. 2 tej ustawy nie ma wyrażenia: „w szczególności” czy „na przykład”, które mogłyby wskazywać, iż przedstawiony w art. 151 ust. 1 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* katalog zagadnień nie ma charakteru zamkniętego. Sprawy możliwe zdaniem MNiSW do uregulowania w ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy dla pracowników uczelni publicznych sprowadzają się głównie do spraw finansowych. Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka ponownie zauważyła, iż w obecnej sytuacji przedstawiciele związków zawodowych z jednej strony podważają treść rozporządzenia, uznając, że go nie akceptują, a jednocześnie z drugiej strony uważają, iż należy je podpisać. Zwróciła uwagę, iż w tej samej sprawie nie powinno być dwóch różnych stanowisk MNiSW, w szczególności to samo zagadnienie nie może być regulowane w dwóch różnych formach prawnych w dwojaki sposób. Zdaniem Pani Minister, prof. Barbary Kudryckiej nie należy obecnie mówić o inflacji, gdyż sytuacja ekonomiczna w Polsce w latach 2013–2015 może zależeć w znacznym stopniu od sytuacji w Unii Europejskiej. Podkreśliła, iż podpisanie rozporządzenia stanowiłoby gwarancję zapewnienia podwyżek dla pracowników uczelni publicznych, mimo ewentualnych przyszłych trudności budżetowych. Nie zgodziła się ze stanowiskiem strony związkowej dotyczącej „spłaszczenia” wynagrodzeń w uczelniach publicznych, wyrażając opinię, że relacje 3: 2: 1: 1 w poszczególnych grupach stanowisk pracowników, wynikające z art. 151 ust. 1 pkt 1 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (i niezmienione ostatnią nowelizacją), są w uczelniach publicznych realizowane. Zdaniem Pani Minister, prof. Barbary Kudryckiej zagrożenie „spłaszczeniem” wynagrodzeń wystąpiłoby jedynie, gdyby środki na sfinansowanie zachowania powyższych relacji pochodziły jedynie ze środków budżetowych, a nie jak obecnie – łącznie ze środków pochodzących z budżetu państwa oraz z innych źródeł.

Pan Edward Malec, Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”, zaznaczył, iż związki zawodowe chciałyby mieć jasność, czy propozycje płacowe zawarte w projekcie rozporządzenia MNiSW są ostateczne i nienaruszalne.

Pan Janusz Rak, Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP, ponownie wyraził opinię o możliwości podniesienia minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego pracowników uczelni publicznych, ponieważ na sfinansowanie tych podwyżek jego zdaniem będzie potrzebne ok. 40–50% środków finansowych wskazanych w uzasadnieniu do projektu rozporządzenia w *sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej*.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, wyjaśniła, iż sposób kalkulacji przyjęty przez MNiSW, zgodnie z którym brano pod uwagę wszystkie składniki wynagrodzeń osobowych – a więc uwzględniający nie tylko minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego, ale także wynagrodzenia przeciętne – jest w istocie korzystniejszy dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej. Zagwarantowanie większej puli środków oznacza bowiem, iż podwyżki będą w rzeczywistości wyższe. Podjęcie decyzji co do sposobu przeprowadzenia podwyżek w danej uczelni publicznej pozostawiono natomiast rektorom, którzy mają przy tym obowiązek zapewnić relacje 3 : 2: 1: 1 wynikające z ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Pan Janusz Rak – Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP zapytał, czy resort dysponuje rozeznaniem, jak wielu nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi zarabia minimum określone w rozporządzeniu *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej*.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, odpowiedziała, że MNiSW ma takie dane oraz że nie dotyczy to wielu zatrudnionych.

Pani Maria Sapor, Przewodnicząca zespołu do spraw ponadzakładowego układu zbiorowego pracy w KSN NSZZ „Solidarność”, zaproponowała, by dzisiejszą dyskusję skupić wokół kwestii wynagrodzeń. Podkreśliła, iż podpisanie rozporządzenia *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* – którego projekt strona związkowa zaopiniowała negatywnie – nie jest uzależnione od stanowiska organizacji związkowej. Natomiast podpisane rozporządzenie stanowiłoby punkt odniesienia do dyskusji w sprawie projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, zauważyła, iż rozmowy dotyczące projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych* rozpoczęły się w momencie, w którym równolegle trwają prace nad rozporządzeniem *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej*. Podkreśliła, iż MNiSW trudno jest jednocześnie prowadzić negocjacje w sprawie obu tych projektów. Dopóki rozporządzenie nie zostanie podpisane i ogłoszone, nie może ono stanowić punktu odniesienia do negocjacji nad ponadzakładowym układem zbiorowym. Wobec tego, iż są dwa regulujące podobne kwestie projekty – rozporządzenia oraz ponadzakładowego układu zbiorowego – należy rozstrzygnąć, o którym z nich będziemy dyskutować.

Pan prof. Zbigniew Marciniak, Podsekretarz Stanu w MNiSW, również zauważył, iż obecnie mamy dwa dokumenty – projekt rozporządzenia *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* oraz projekt *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*. Ten ostatni – w opinii MNiSW – jest obarczony wadami. W związku z powyższym pojawia się pytanie, o którym z dokumentów strona związkowa chce dyskutować.

Pan Edward Malec, Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”, zaproponował, by dyskutować nad fragmentem projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*, odnoszącym się do wynagrodzeń, oraz nad fragmentem projektu rozporządzenia dotyczącym minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego pracowników uczelni publicznych.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, nawiązała do wstępnej opinii MNiSW z dnia 8 września 2011 r. w sprawie projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*, z której wynika, iż MNiSW jest gotowe do kontynuowania

rozmów na temat powyższego projektu wtedy, gdy zakres przedmiotowy przygotowanego przez stronę związkową dokumentu będzie zgodny z ustawą – *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Pan Edward Malec, Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”, wskazał, iż pomiędzy stroną związkową a MNiSW panuje zgoda co do pewnego zakresu spraw, które mogą znaleźć się w ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy dla pracowników uczelni publicznych. Do takich spraw należą wynagrodzenia.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, ponownie podkreśliła, iż nadal nie wiemy, który dokument – projekt rozporządzenia czy ponadzakładowego układu zbiorowego jest przedmiotem negocjacji. Powtórzyła, iż w opinii MNiSW istnieje konieczność preredagowania projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*. W związku z powyższym MNiSW czeka na przedstawienie przez stronę związkową nowego projektu.

Pani Maria Sapor, Przewodnicząca zespołu do spraw ponadzakładowego układu zbiorowego pracy w KSN NSZZ „Solidarność”, zaproponowała, by prowadzić negocjacje w zakresie wynagrodzeń, które to zagadnienia uregulowano w rozdziałach 7–14 projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*. Wyraziła ponadto nadzieję, iż uda się wynegocjować stawki wynagrodzeń, których wysokość będzie stanowiła kompromis pomiędzy stawkami wynikającymi z projektu rozporządzenia oraz ponadzakładowego układu zbiorowego pracy.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, zaznaczyła ponownie, iż MNiSW czeka na odpowiedź strony związkowej na pismo MNiSW dotyczące wstępnej opinii na temat projektu złożonego przez KSN NSZZ „Solidarność”, zauważając, iż ostateczna treść rozporządzenia w *sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* nie została jeszcze rozstrzygnięta i do czasu jego podpisania może ulec zmianie.

Pani Anna Reda, Specjalista KK NSZZ „Solidarność”, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, zwróciła się z prośbą o przedstawienie szczegółowej opinii MNiSW na temat interpretacji zakresu przedmiotowego przyszłego ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych. Wyraziła opinię, iż MNiSW dokonało nadinterpretacji art. 152 ust. 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz wskazała, iż w powyższym przepisie brakuje wyrazu „wyłącznie”. Zapytała ponadto, czy MNiSW brało pod uwagę regulacje prawa międzynarodowego, w tym konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy, dotyczące swobody prowadzenia rokowań nad układami zbiorowymi.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka zauważyła, iż przepisy dotyczące pracowników szkolnictwa wyższego stanowią uregulowania szczególne, natomiast *Kodeks pracy* może mieć zastosowanie tylko uzupełniająco. Zdaniem Pani Minister, w celu ustanowienia możliwości zawierania ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników szkolnictwa wyższego w szerszym zakresie przedmiotowym niż wskazano w art. 152 ust. 2

ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*, należałoby dodać do tego przepisu wyrażenie: „w szczególności”.

W odpowiedzi na ponowną propozycję Pana Edwarda Malca – Przewodniczącego KSN NSZZ „Solidarność”, by rozmawiać o propozycjach płacowych, zawartych w projekcie *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*, Pani Minister wyjaśniła, iż jest to trudne z uwagi na brak dokumentu, którego zakres przedmiotowy zdaniem MNiSW byłby w pełni zgodny z ustawą – *Prawo o szkolnictwie wyższym* i na podstawie którego możliwe byłoby prowadzenie negocjacji. Zadała również przedstawicielom związków zawodowych pytanie, czy na obecnym etapie – zdaniem strony związkowej – MNiSW powinno pracować nad projektem rozporządzenia i doprowadzić do jego podpisania, czy skupić się nad projektem ponadzakładowego układu zbiorowego.

Pan Janusz Rak, Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP, wyraził opinię, iż niepodpisanie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozporządzenia w sprawie *warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* zostałyby odebrane przez środowisko akademickie jako bardzo zły sygnał i utrata wiarygodności Ministra. Dodał, iż obowiązek wydania rozporządzenia wynika z ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* i zdaniem związków zawodowych powinno ono zostać podpisane niezależnie od przebiegu rozmów dotyczących projektu ponadzakładowego układu zbiorowego pracy.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka zaznaczyła, iż negocjowanie równolegle projektu rozporządzenia i układu zbiorowego pracy jest niezwykle trudne. Zdaniem MNiSW bowiem zakres przedmiotowy rozporządzenia oraz ponadzakładowego układu zbiorowego jest jednakowy, tym samym ponadzakładowy układ zbiorowy będzie dotyczył w zasadzie spraw płacowych. Wyraziła opinię, iż do rozmowy o ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy można wrócić np. po zaobserwowaniu skutków finansowych wejścia w życie nowego rozporządzenia. Można oczywiście dyskutować o nim obecnie, przy czym wówczas należy wziąć pod uwagę, iż MNiSW aktualnie może negocjować tylko w ramach puli środków wskazanej w projekcie rozporządzenia, gdyż tylko na takie skutki finansowe ma zgodę rządu.

Pan Janusz Rak – Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP przywołał art. 240 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – *Kodeks pracy* (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), zgodnie z którym układ zbiorowy pracy określa warunki, jakim powinna odpowiadać treść stosunku pracy. Wyraził opinię, iż pojęcie: „stosunek pracy” obejmuje swoim zakresem nie tylko kwestie związane z wynagrodzeniem.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka powołała się na zasadę prawną *Lex specialis derogat legi generali*, zgodnie z którą prawo o większym stopniu szczegółowości należy stosować przed prawem ogólniejszym. Wyjaśniła, iż ustawa – *Prawo o szkolnictwie wyższym* zawiera przepisy szczególne, które stosuje się w pierwszym rzędzie. Dopiero, gdy dana kwestia nie jest uregulowana w powyższej ustawie, należy zastosować – uzupełniająco – przepisy *Kodeksu pracy*. Ponieważ jednak zakres przedmiotowy ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników szkolnictwa wyższego określony jest w ustawie – *Prawo*

o szkolnictwie wyższym, przywołany przez Prezesa Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP przepis *Kodeksu pracy* nie znajdzie zastosowania.

Pan Paweł Sobotko, Członek Rady KSN NSZZ „Solidarność”, podkreślił, iż strona związkowa nie zgadza się z powyższą interpretacją oraz uważa, iż zawężenie w ustawie – *Prawo o szkolnictwie wyższym* zakresu przedmiotowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych byłoby sprzeczne z konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy. Wyraził również opinię, iż ustawodawca w art. 152 ust. 2 ww. ustawy wskazał jedynie na te zagadnienia, które obowiązkowo musi zawierać ponadzakładowy układ zbiorowy pracy dla pracowników szkolnictwa wyższego, co nie wyklucza możliwości uregulowania w jego treści także innych spraw. Zdaniem Pana Pawła Sobotki Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej również opowiedziałoby się za taką interpretacją.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka zauważyła, iż w sytuacji, w której okazałoby się, iż interpretacja strony związkowej – na gruncie obowiązujących w Polsce przepisów prawa, w tym prawa międzynarodowego – jest poprawna, to należałoby najpierw doprowadzić do zmiany treści art. 152 ust. 2 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Zwróciła bowiem uwagę, iż MNiSW ma obowiązek działać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Jednocześnie wyraziła ubolewanie, iż w trakcie prac nad projektem ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 84, poz. 455, z późn. zm.) zarówno Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, jak i strona związkowa nie zgłosiły uwagi do ww. przepisu.

Pan Paweł Orzeszko, Radca prawny w Departamencie Legislacyjno-Prawnym MNiSW, który nawiązując do treści art. 152 w zw. z art. 151 ust. 1 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* podkreślił, iż nie można założyć, że ustawodawca działa w sposób nieracjonalny. Zdaniem Pana Pawła Orzeszki ustawodawca – wobec znanego mu przecież faktu, iż w systemie prawnym funkcjonują już przepisy regulujące treść układów zbiorowych pracy – zachowywałby się nieracjonalnie, powtarzając w ustawie – *Prawo o szkolnictwie wyższym* postanowienia przepisów powszechnie obowiązujących. Wyraził opinię, iż ustawodawca – którego racjonalność należy założyć – w sposób celowy zamieścił w ustawie – *Prawo o szkolnictwie wyższym* przepis szczególny, regulujący kwestię zakresu przedmiotowego ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla grupy pracowników uczelni publicznych odmiennie niż na gruncie powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Ponadto Pan Paweł Orzeszko zwrócił uwagę, iż Sejm RP – jako najwyższy organ w państwie tworzący prawo – szczegółowo uregulował w ustawie – *Prawo o szkolnictwie wyższym* szereg kwestii związanych ze stosunkiem pracy pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej, pozostawiając właściwemu ministrowi możliwość odmiennego uregulowania w ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy dla pracowników szkolnictwa wyższego jedynie spraw wymienionych w art. 151 ust. 1 tej ustawy. Natomiast w przekonaniu Pana Pawła Orzeszki Sejm RP z całą pewnością nie zrzekł się swojej suwerenności w odniesieniu do uregulowania pozostałych zagadnień, których obecność w ponadzakładowym układzie zbiorowym pracy dla pracowników uczelni publicznych

MNiSW kwestionuje. Dodał również, iż na ostatnim spotkaniu strona związkowa prosiła, by MNiSW określiło, które z zagadnień zawartych w projekcie *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych* budzą zastrzeżenia strony rządowej oraz co do których nie zgłasza wątpliwości. Zaznaczył, iż pismo MNiSW z dnia 8 września 2011 r. stanowiło spełnienie powyższej prośby związków zawodowych. We wstępnej opinii MNiSW przedstawiło swoją argumentację dotyczącą zakresu przedmiotowego ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych i jeśli strona związkowa – będąca wnioskodawcą – nie zgadza się z nią, powinna przedstawić swoje argumenty.

Pani Anna Reda, Specjalista KK NSZZ „Solidarność”, nawiązała do treści art. 77³ § 2 *Kodeksu pracy*, zgodnie z którym z dniem wejścia w życie układu zbiorowego pracy do pracowników państwowych jednostek sfery budżetowej objętych tym układem nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia określającego warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w państwowych jednostkach sfery budżetowej.

Pan Marek Kuciński, Dyrektor Generalny w MNiSW, zwrócił uwagę, iż art. 77³ § 2 *Kodeksu pracy* nie dotyczy rozporządzenia w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej i nie ma zastosowania do pracowników szkolnictwa wyższego.

Pan Jan Sikorski, Członek Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP, zacytował fragment art. 151 ust. 1 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*, zgodnie z którym warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy.

Pan Marek Kuciński, Dyrektor Generalny MNiSW, powołując się na swoje doświadczenie w zakresie negocjowania układów zbiorowych pracy w innych resortach, wyraził opinię, iż negocjowanie fragmentu projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych* niesie ze sobą ogromne ryzyko i pewne niebezpieczeństwo, ponieważ nie wiadomo, w jakich uwarunkowaniach finansowych dokonywać należy ustaleń dotyczących poszczególnych zagadnień. Taktyka negocjacyjna, polegająca na dyskusowaniu o poszczególnych kwestiach osobno, niesie niebezpieczeństwo, że skutki finansowe wynegocjowane w poszczególnych obszarach będą nie do udźwignięcia dla finansów publicznych.

Pan Edward Malec, Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”, powiedział, iż związki zawodowe nie mają odpowiednich danych i narzędzi, przy pomocy których można by przewidzieć takie skutki. Podkreślił, iż strona związkowa przedstawiła swoje żądania i chciałaby, aby w negocjacjach dążyć do zawarcia kompromisu pomiędzy propozycjami przygotowanymi przez stronę związkową oraz zawartych w projekcie rozporządzenia

w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, podkreśliła, że w związku z tym, iż obecnie przygotowywany jest projekt powyższego rozporządzenia i jednocześnie trwają prace nad ponadzakładowym układem zbiorowym pracy dla pracowników uczelni publicznych, znajdujemy się w trudnej sytuacji prawnej. Spytała, czy związki zawodowe chcą, aby projekt rozporządzenia został jak najszybciej podpisany i wówczas – po jego wejściu w życie i zaobserwowaniu jego skutków finansowych – zostanie ponownie rozpoczęta dyskusja o ponadzakładowym układzie zbiorowym, czy też może strona związkowa chce negocjować już teraz warunki ponadzakładowego układu zbiorowego. Zwróciła uwagę, iż Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie może podjąć zobowiązań finansowych ponad te, które wynikają z wprowadzenia podwyżki wynagrodzeń na podstawie rozporządzenia *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej*. Podkreśliła, iż dużym wysiłkiem dla resortu, Premiera oraz Ministra Finansów było zagwarantowanie środków na realizację zwiększeń wynagrodzeń w latach 2013–2015. Zwróciła również uwagę, że wskazane rozporządzenie wywołuje skutki finansowe takie, jak gdyby było ustawą, oraz że resort wynegocjował takie podwyżki, jakie były możliwe do wynegocjowania, biorąc pod uwagę trudną sytuację budżetu państwa. Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka zapewniła ponadto, iż Ministerstwu zależy na wynagradzaniu nauczycieli akademickich na takim poziomie, który ograniczałby zjawisko wieloletowości w tej grupie pracowników szkolnictwa wyższego.

Pani Grażyna Maciejko, Wiceprzewodnicząca Komisji ds. Płac w KSN NSZZ „Solidarność”, podkreśliła, iż KSN NSZZ „Solidarność” zawsze uzgadnia swoje stanowisko z Radą Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP. Tak było również w przypadku projektu rozporządzenia *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* oraz projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*. Zapewniła, iż związki zawodowe – mimo wniesionych zastrzeżeń – nigdy nie zgłosiły uwagi, iż nie zgadzają się na podpisanie rozporządzenia. W związku z powyższym strona związkowa opowiada się za podpisaniem rozporządzenia i jednoczesną pracą nad ponadzakładowym układem zbiorowym, którego – zwłaszcza w tak szerokim zakresie, jak zaproponowała strona związkowa – nie da się wynegocjować w ciągu 2, a nawet 3 miesięcy. Wyraziła ponadto opinię, iż dane dotyczące przeciętnych wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym są zafałszowane, ponieważ uwzględniają wszystkie składniki wynagrodzenia – niezależnie od źródła ich finansowania – a nie tylko składniki wynagrodzenia finansowane z budżetu państwa.

Pan Janusz Rak, Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP, zaznaczył, iż cieszy się z powodu rozpoczęcia w resorcie dyskusji na temat wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym. Wyraził opinię, iż wcześniej – podczas prac nad projektem rozporządzenia *w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* – nie było możliwości tak szerokiej

wymiany zdań, która mogłaby skutkować odmiennym uregulowaniem niektórych kwestii w rozporządzeniu. Negatywnie ustosunkował się do brania pod uwagę w algorytmie, na podstawie którego dzielona jest dotacja stacjonarna [dotacja, o której mowa w art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*], wszystkich zatrudnionych w danej uczelni nauczycieli akademickich, niezależnie czy są w niej zatrudnieni jako w podstawowym, czy też w dodatkowym miejscu pracy.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka podała przykład, iż w 2009 r., kiedy uruchomiono z budżetu państwa rezerwę celową [pn. „Dofinansowanie zadań szkolnictwa wyższego”], brano pod uwagę liczbę nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Podsumowała, iż MNiSW oczekuje – po otrzymaniu przez stronę związkową ekspertyz prawnych – odpowiedzi strony związkowej na pismo MNiSW z dnia 8 września 2011 r. oraz przygotowania nowego projektu *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*.

Pan Edward Malec, Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”, wyraził przekonanie, iż środowisko akademickie dobrze przyjęłoby podpisanie rozporządzenia w *sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej*, choć nie byłoby w pełni usatysfakcjonowane. Decyzja o podpisaniu tego rozporządzenia jest autonomiczną decyzją rządu. Zapytał, czy projekt *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych* jest odrzucony przez MNiSW.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, powtórzyła, iż MNiSW podtrzymuje stanowisko przedstawione w piśmie z dnia 8 września br., na które strona związkowa dotąd nie odpowiedziała, a także nie wniosła nowego projektu, który byłby w pełni zgodny z uregulowaniami wynikającymi z ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Pan Janusz Rak, Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP, wyraził opinię, iż czuje się częściowo usatysfakcjonowany postawą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz rządu, ponieważ w tym roku został zauważony problem niskich płac w szkolnictwie wyższym. Pan Janusz Rak wygłosił słowa uznania dla Pani Minister, prof. Barbary Kudryckiej za to, iż zabiegała o środki finansowe na ten cel. Zapewnił, iż strona związkowa chce, by rozporządzenie było jak najszybciej podpisane. Byłoby to dobrym sygnałem dla środowiska, iż intencją resortu jest poprawa statusu materialnego pracowników szkolnictwa wyższego. Zaznaczył również, iż w jego przekonaniu zaproponowane w projekcie rozporządzenia stawki minimalne wynagrodzeń zasadniczych są za niskie oraz że należałoby je ponownie przeliczyć.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, zapewniła, iż resort będzie starał się o więcej środków na poprawę wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym.

Pan Janusz Rak, Prezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP, kolejny raz podkreślił, że strona związkowa oczekiwałaby podpisania rozporządzenia w *sprawie warunków*

wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej jeszcze we wrześniu.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, zapytała, czy to oznacza, iż – do czasu podpisania rozporządzenia – nie będą prowadzone rozmowy na temat ponadzakładowego układu zbiorowego pracy.

Pan Edward Malec, Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, powiedział, iż podpisanie rozporządzenia będzie przez stronę związkową traktowane jako dobry sygnał do prac nad projektem *Ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników uczelni publicznych*. Strona związkowa nie wie, kiedy rozporządzenie zostanie podpisane, stąd będzie pracować nad projektem ponadzakładowego układu zbiorowego pracy niezależnie od terminu podpisania rozporządzenia.

Pani Grażyna Maciejko, Wiceprzewodnicząca Komisji ds. Płac w KSN NSZZ „Solidarność”, zapytała Panią Minister, prof. Barbarę Kudrycką, czy jest szansa, by wynagrodzenia w szkolnictwie wyższym były relacjonowane do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Pani Minister, prof. Barbara Kudrycka, odpowiedziała, że wymagałoby to zmian ustawowych. Zaznaczyła, iż MNiSW oczekuje od strony związkowej odpowiedzi na pismo z dnia 8 września br. oraz przygotowania projektu ponadzakładowego układu zbiorowego o zakresie zgodnym z ustawą – *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Zapewniła jednocześnie o gotowości resortu do negocjacji nad tak przygotowanym projektem. Wyraziła również przekonanie, iż propozycje podwyżek wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego zaproponowane w projekcie rozporządzenia w *sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej* są szansą dla środowiska akademickiego na czas kryzysu.

Pan Edward Malec
Przewodniczący KSN
NSZZ „Solidarność”

Pan Janusz Rak
Prezes Rady Szkolnictwa
Wyższego i Nauki ZNP

prof. Barbara Kudrycka
Minister Nauki

i Szkolnictwa Wyższego